

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Szarzyński

Protokolant: Agnieszka Staško

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2015 roku w Inowrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa: **M. B. (1), T. B., A. K. (1), M. O., J. S., małoletniego M. B. (2), małoletniego J. B. (1) oraz D. B.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę zadośćuczynienia

orzeka:

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. B. (1) kwotę 43.241,59 zł (czterdzieści trzy tysiące dwieście czterdzieści jeden złotych 59/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 maja 2014 roku do dnia zapłaty;
 2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
 3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. B. (1) kwotę 723,40 zł (siedemset dwadzieścia trzy złote 40/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
 4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu kwotę 2.162,40 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt dwa złote 40/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powódka M. B. (1) została zwolniona;
 5. nakazuje pobrać z zasądownego na rzecz powódki M. B. (1) roszczenia kwotę 1.441,60 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści jeden złotych 60/100) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powódka M. B. (1) była zwolniona.
1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda T. B. kwotę 30.886,85 zł (trzydzieści tysięcy osiemset osiemdziesiąt sześć złotych 85/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 maja 2014 roku do dnia zapłaty;
 2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
 3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda T. B. kwotę 723,40 zł (siedemset dwadzieścia trzy złote 40/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
 4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu kwotę 1.544,40 zł (jeden tysiąc pięćset czterdzieści cztery złote 40/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powód T. B. został zwolniony;

5. nakazuje pobrać z zasądzonego na rzecz powoda T. B. roszczenia kwotę 1.029,60 zł (jednego tysiąca dwudziestu dziewięciu złotych 60/100) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powód T. B. był zwolniony.

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. K. (1) kwotę 25.739,04 zł (dwadzieścia pięć tysięcy siedemset trzydzieści dziewięć złotych 04/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 maja 2014 roku do dnia zapłaty;

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

3. zasądzić od pozwanego na rzecz powódki A. K. (1) kwotę 1.287 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. O. kwotę 25.739,04 zł (dwadzieścia pięć tysięcy siedemset trzydzieści dziewięć złotych 04/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 maja 2014 roku do dnia zapłaty;

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

3. zasądzić od pozwanego na rzecz powódki M. O. kwotę 1.287 zł (jeden tysiąc dwieście osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki J. S. kwotę 30.886,85 zł (trzydzieści tysięcy osiemset osiemdziesiąt sześć złotych 85/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 20 maja 2014 roku do dnia zapłaty;

2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powódki J. S. kwotę 723,40 zł (siedemset dwadzieścia trzy złote 40/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;

4. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu kwotę 1.544,40 zł (jeden tysiąc pięćset czterdzieści cztery złote 40/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powódka J. S. została zwolniona;

5. nakazuje pobrać z zasądzonego na rzecz powódki J. S. roszczenia kwotę 1.029,60 zł (jeden tysiąc dwadzieścia dziewięć złotych 60/100) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powódka J. S. była zwolniona.

1. Oddala powództwo małoletniego M. B. (2);

2. nie nakłada na małoletniego powoda M. B. (2) obowiązku zwrotu kosztów postępowania pozwanemu.

1. Oddala powództwo małoletniego J. B. (1);

2. nie nakłada na małoletniego powoda J. B. (1) obowiązku zwrotu kosztów postępowania pozwanemu.

1. Oddala powództwo D. B.;

2. zasądza od powódki D. B. na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Andrzej Szarzyński

UZASADNIENIE

M. B. (1), T. B., A. K. (1), M. O., J. S., D. B. oraz małoletni: M. B. (2) i J. B. (1) wystąpili do tutejszego Sądu z pozwem, w którym domagali się zasądzenia od (...) S.A. w W.:

1. M. B. (1) sumy 72.069,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł;
2. T. B. kwoty 51.478,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł;
3. A. K. (1) kwoty 51.478,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł;
4. M. O. kwoty 51.478,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł;
5. J. S. kwoty 51.478,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.200 zł;
6. małoletni M. B. (2) kwoty 15.443,42 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł;
7. małoletni J. B. (1) kwoty 15.443,42 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł;
8. D. B. kwoty 10.295,62 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 maja 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł.

W uzasadnieniu pozwu wskazali, iż w dniu 15 lipca 2004r. w miejscowości Ł. doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym kierujący samochodem M. (...) W. K. naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w wyniku czego uderzył w drzewo powodując u pasażera samochodu J. B. (2) obrażenia, które stały się bezpośrednią przyczyną jego zgonu. Zmarły był mężem M. B. (1), ojcem T. B., A. K. (2), M. O. i J. S., dziadkiem M. B. (2) i J. B. (1) oraz teściem D. B.. Sprawca wypadku był objęty ochroną ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane w związku z ruchem tych pojazdów w (...) S.A. Na dochodzone przez powodów roszczenia składają się: żądanie zapłaty zadośćuczynienia oraz skapitalizowanych odsetek od powyższej należności. Pozwany odmówił powodom dobrowolnej zapłaty zadośćuczynienia. Powodowie wskazali, iż śmierć J. B. (2) była dla nich ogromnym szokiem, z uwagi na jej nagły i tragiczny charakter. Nie mieli możliwości pożegnać się ze zmarłym, ani też przygotować na jego odejście. Jako podstawę prawną swojego roszczenia powodowie wskazali art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. i powołali się na orzecznictwo dotyczące tej kwestii.

Postanowieniem z 16 września 2014r. powodowie M. B. (1), T. B., J. S., D. B. oraz małoletni M. B. (2) i J. B. (1) zostali zwolnieni od kosztów sądowych w całości (k. 62), natomiast postanowieniem z 26 lutego 2015r. wnioski A. K. (1) i M. O. o zwolnienie od kosztów sądowych zostały oddalone (k. 193).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie wszystkich powództw i zasądzenie od powodów kosztów postępowania. W ocenie pozwanego żądania powodów pozbawione są podstaw prawnych, ponieważ do zdarzenia stanowiącego ich podstawę doszło przed wejściem w życie art. 446 § 4 k.c. Zdaniem pozwanego podstawy roszczeń nie może stanowić art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i art. 24 k.c., gdyż nie obejmuje swym zakresem odpowiedzialności gwarancyjnej zakładu ubezpieczeń w zw. z art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, a ponadto ustawodawca nie przewidywał niemajątkowego wynagrodzenia szkód osób pośrednio poszkodowanych.

Na rozprawie 2 grudnia 2015r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie (k. 208).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 15 lipca 2004r. w miejscowości Ł. W. K. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierował samochodem M. (...) numer rejestracyjny (...) pomimo zmęczenia i niewyspania, przez co na

prostym odcinku drogi numer (...) jadąc w kierunku P. w stronę G., zasnął i zjechał na prawe pobocze, gdzie uderzył prawą stroną w drzewo powodując u pasażera samochodu J. B. (2) obrażenia, które stały się bezpośrednią przyczyną jego zgonu na miejscu zdarzenia.

/okoliczności bezsporne, wyrok Sądu Rejonowego w Gnieźnie z 29 października 2004r., sygn. akt II K 396/04 k. 45 - 46/

Sprawca wypadku był objęty ochroną ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane w związku z ruchem tych pojazdów w (...) S.A. W toku postępowania likwidacyjnego pozwany odmówił powodowi wypłaty zadośćuczynienia za śmierć J. B. (2).

/okoliczności bezsporne, potwierdzenie zawarcia umowy OC k. 176 – 178, pisma pozwanego k. 103 – 105/

J. B. (2) zamieszkiwał z żoną M. B. (1), synem T. B., synową D. B. oraz wnukami M. B. (2) i J. B. (1). Zmarły utrzymywał się z renty oraz prac dorywczych. Ponadto pomagał synowi T. B. w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Relacje pomiędzy domownikami układały się dobrze, bezkonfliktowo. A. K. (1), M. O. i J. S. były córkami zmarłego. W chwili śmierci J. B. (2) zamieszkiwały już poza domem rodzinnym, w odległości około 25 – 30 km, jednakże odwiedzały rodziców. Rodzina spotykała się przy okazji świąt oraz uroczystości rodzinnych.

/dowód – zeznania powodów k. 212 – 218; zeznania świadka L. M. k. 208 – 209, zeznania świadka Z. M. k. 210 – 211/

O śmierci J. B. (2) M. B. (1), A. K. (1), M. O. i J. S. dowiedziały się telefonicznie, natomiast T. B. i D. B. od M. B. M. B. (1) wraz z T. B. udali się do Szpitala w G., gdzie znajdowało się ciało J. B. (2). Samochodem kierował siostrzeniec M. B. (1), ponieważ T. B. nie był w stanie prowadzić. Po przyjechaniu na miejsce M. B. (1) zasnęła i musiała dostać zastrzyki. Kiedy jej stan uległ poprawie wraz z synem poszła do prosektorium, w którym pokazano im leżące w czarnym foliowym worku ciało J. B. (2).

/dowód – zeznania powódki M. B. (1) k. 212, zeznania powoda T. B. k. 213 – 214/

Na skutek śmierci męża M. B. (1) leczyła się przez pół roku na depresję, przyjmowała w związku z tym lekarstwa uspokajające wydawane na receptę. Po śmierci J. B. (2) odczuwa tęsknotę i smutek.

T. B. korzystał z pomocy ojca w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Pomoc ta polegała zarówno na jego udziale w pracach polowych, jak również na udzielaniu rad. J. B. (2) przekazał synowi gospodarstwo rolne i nauczył go jak je prowadzić. Po śmierci ojca powód nie leczył się i nie przyjmował żadnych lekarstw, chociaż sugerowano mu, że powinien. Z powodu utraty ojca często w nocy płakał. Ból dusił w sobie.

Dla A. K. (1) śmierć ojca była szokiem. Miała nadzieję, że to nie prawda. Z powodu śmierci ojca brała lekarstwa uspokajające, jednakże takie, które nie są przepisywane na receptę. Po śmierci ojca w prowadzeniu domu i opiece nad dziećmi musiała jej pomagać przez miesiąc bratowa męża. Z powodu śmierci ojca odczuwa stratę.

M. O. z powodu śmierci ojca przez dwa tygodnie nie chodziła do pracy. Bardzo długo przeżywała żalobę po ojcu, objawiała się ona żalem i płaczem. Przez tydzień po śmierci ojca bywała na jego grobie codziennie, później już co dwa, trzy tygodnie. Ojciec śnił się jej i wtedy musiała jechać na grób.

J. S. w dniu śmierci ojca planowała poinformować rodziców, że jest w ciąży. O śmierci ojca dowiedziała się w pracy, zemdląca. Na skutek stresu związanego ze śmiercią ojca ciąża, w której była powódka stała się zagrożona. J. S. musiała przyjmować lekarstwa przepisane jej na receptę przez lekarza ginekologa oraz zrezygnować z wykonywania pracy, skorzystała ze zwolnienia chorobowego. Dziecko urodziło się zdrowe. Do dnia dzisiejszego odczuwa traumę związaną z prowadzeniem samochodu.

/dowód – zeznania powodów k. 212 – 218/

D. B. znała J. B. (2) od dzieciństwa, ponieważ uczęszczała do szkoły z T. B., a jej dom rodzinny był około dwóch kilometrów od jego domu. Powódka przeżyła śmierć teścia, jednakże w mniejszym stopniu, aniżeli jego dzieci. J. B. (2) pomagał jej mężowi w prowadzeniu gospodarstwa, natomiast jej w opiece nad wnukami. Brała udział we wspólnych Ś. i uroczystościach rodzinnych, jednakże nie wie kiedy teść miał urodziny. Wie, że teść palił papierosy, jednakże nie interesowała się tym ile.

/dowód – zeznania powódki D. B. k. 217 – 218/

W chwili śmierci J. B. (2) M. B. (2) miał 5 lat, natomiast J. B. (1) miał niespełna rok. M. B. (2) pamięta swojego dziadka, czasami go wspomina, natomiast J. B. (1) dopytuje o niego, zna go wyłącznie ze zdjęć.

/dowód – zeznania powodów k. 212 – 218; zeznania świadka L. M. k. 208 – 209, zeznania świadka Z. M. k. 210 – 211/

Grób J. B. (2) znajduje się w miejscowości P. około 3 km od miejscowości, w której zamieszkiwał zmarły. Powodowie regularnie odwiedzają grób J. B. (2). W rocznicę śmierci jest zawsze msza święta w jego intencji.

/dowód – zeznania powodów k. 212 – 218/

Powodowie zdecydowali się na wystąpienie z żądaniem zapłaty zadośćuczynienia do pozwanego po przeczytaniu przez A. K. (1) w gazecie informacji na temat możliwości dochodzenia takich roszczeń.

/dowód – zeznania powodów k. 212 – 218/

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu na wiarę w pełni zasługuje dowód z przesłuchania powodów oraz zeznań świadków. Stanowiska prezentowane przez powyższe osoby były spójne, wzajemnie się uzupełniały oraz korelowały z resztą materiału dowodowego zgromadzanego w aktach sprawy. Ponadto Sąd mając możliwość bezpośredniego obserwowania zachowania małżonki i dzieci J. B. (2) w trakcie składania zeznań ustalił, iż w dalszym ciągu przeżywają oni silnie jego tragiczną śmierć. Tym samym w ocenie Sądu jego śmierć stanowiła traumatyczne zdarzenie dla żony oraz dzieci, którego skutki są odczuwalne do chwili obecnej. Jednocześnie brak jest dowodów, które mogłyby podważyć wiarygodność i autentyczność przeżyć małżonki i dzieci zmarłego.

Sąd dał również wiarę dowodom w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach szkody, których wiarygodność nie budziła wątpliwości. Ponadto nie były kwestionowane przez strony.

W niniejszej sprawie było bezspornym, że sprawca wypadku, w wyniku którego zmarł J. B. (2), był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody spowodowane ruchem pojazdów u pozwanego. Spór sprowadzał się natomiast do tego, czy roszczenia powodów posiadają podstawę prawną. Powodowie powołali się na treść art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. Zdaniem pozwanego do chwili wejścia w życie art. 446 § 4 k.c., tj. do 3 sierpnia 2008r. kodeks cywilny nie zawierał przepisów przewidujących zadośćuczynienie z tytułu śmierci osoby bliskiej na skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Za przepisy takie, w ocenie pozwanego, nie mogą zostać uznane art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. Ze stanowiskiem pozwanego nie sposób się zgodzić.

W uchwale z 13 lipca 2011r., sygn. akt III CZP 32/11 Sąd Najwyższy stwierdził, iż Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, iż dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało wątpliwości odnośnie do relacji tego przepisu i art. 448 k.c. Sąd Najwyższy wyjaśnił je w uchwale z dnia 27 października 2010 r., III CZP 76/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 42), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. ma zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3

sierpnia 2008 r. Przepis ten nie uchylił art. 448 k.c., jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to zostało potwierdzone w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10 (OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44) oraz z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 521/10 (nie publ.). Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni powyższy pogląd podziela. Tym samym nie ma racji pozwany negując uprawnienie powodów do dochodzenia zadośćuczynienia za śmierć J. B. (2) w oparciu o treść art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c.

Zgodnie z art. 822 k.c. – sprzed nowelizacji, która weszła w życie 10 sierpnia 2007r. – przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia. Zgodnie natomiast z art. 34 ust. 1 Ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli – w brzmieniu sprzed 11 lutego 2012r. – z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Stosownie zaś do art. 36 ust. 1 tej ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Przy czym, art. 34 ust. 1 ustawy z 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu sprzed dnia 11 lutego 2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 25 listopada 2014 r., sygn. akt V ACa 608/14 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 11 kwietnia 2014 r. sygn. akt I ACa 1386/13).

W tym miejscu należy jednakże podkreślić, iż ochronie na gruncie powyższych przepisów nie podlega każdy stosunek wynikający z więzi krwi lecz wyłącznie szczególna więź rodzinna oparta na uczuciach, miłości i bliskości (tak Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z 3 grudnia 2014r., sygn. akt I ACa 1225/14). Podobnie w wyroku z 16 kwietnia 2014r., sygn. akt V CSK 320/13 Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż więź rodzinna stanowi dobro osobiste przy czym nie chodzi o każdą więź rodzinną, ale o wyjątkowo silną więź emocjonalną, szczególnie bliską w relacjach rodzinnych, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy.

W ocenie Sądu szczególna więź emocjonalna stanowiąca dobro osobiste podlegające ochronie na podstawie powołanych wcześniej przepisów zachodzić może wyłącznie pomiędzy najbliższymi członkami rodziny. Nie ma wątpliwości, iż we właściwie funkcjonującej rodzinie, więź taka istnieje pomiędzy małżonkami oraz pomiędzy rodzicami, a dziećmi. Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, iż J. B. (2) zamieszkiwał z żoną M. B. (1), synem T. B. oraz jego żoną i dziećmi. W domu nie było kłótni, relacje pomiędzy domownikami układały się bezkonfliktowo. J. B. (2) oraz M. B. (1) pozostawali w związku małżeńskim przez 40 lat. Wspólnie wychowali czworo dzieci. Po śmierci męża powódka M. B. (1) popadła w depresję i musiała się leczyć. Do chwili obecnej odczuwa tęsknotę. Dla T. B. natomiast ojciec był wzorem. Przekazał mu gospodarstwo rolne i nauczył, jak je prowadzić, pomagał w pracach polowych. Śmierć J. B. (2) spowodowała u wymienionych powodów niewątpliwie dotkliwą stratę, ból i cierpienie. Krzywdę tych powodów potęguje fakt, iż bezpośrednio po uzyskaniu informacji o śmierci J. B. (2) udali się do prosektorium, gdzie okazano, im jego zwłoki znajdujące się w czarnym foliowym worku. W ocenie Sądu nie można mieć wątpliwości, iż śmierć J. B. (2) wywołała krzywdę, ból i cierpienie również u jego córek: A. K. (1), M. O. oraz J. S., które w chwili śmierci ojca zamieszkiwały już poza domem rodzinnym, jednakże utrzymywały stałe kontakty z rodzicami. Odwiedzały ich regularnie, szczególnie w okresie świątecznym oraz przy okazji uroczystości rodzinnych. Śmierć ojca była dla powódek szokiem, spowodowała dezorganizację ich życia rodzinnego i zawodowego. O tym, iż śmierć J. B. (2) spowodowała u wszystkich wymienionych powyżej powodów ból i cierpienie świadczy również fakt, iż powodowie pomimo upływu lat regularnie odwiedzają grób J. B. (2) i spotykają się w rocznicę jego śmierci, kiedy to również odprawiana jest za niego msza święta.

W ocenie Sądu szczególną więź emocjonalna stanowiąca dobro osobiste podlegające ochronie w oparciu o treść art. 448 k.c. w zw. z art. 23 i 24 k.c. nie miała natomiast miejsca pomiędzy pozostałymi powodami, tj. D. B. i małoletnimi M. i J. B. (1), a zmarłym J. B. (2). D. B. była synową J. B. (2). W chwili jego śmierci utrzymywała dobre stosunki ze swoimi rodzicami, miała męża i dwóch synów. Tym samym zdaniem Sądu zmarły J. B. (2) nie był dla powódki osobą najbliższą, której strata uzasadniałaby zasądzenie na jej rzecz zadośćuczynienia. Pomimo, iż powódka zamieszkiwała z J. B. (2) nie wie kiedy miał on urodziny, nie interesowała się również nałogami swojego teścia. Ponadto sama powódka w złożonych zeznaniach przyznała, iż nie przeżyła śmierci teścia w równym stopniu, co jego dzieci. Zdaniem Sądu osoby pomiędzy, którymi zachodzi szczególna więź emocjonalna, to takie które są dla siebie najważniejsze. Nie sposób zatem uznać, aby osoby takie nie znały swoich dat urodzin, nie interesowały się nałogami, które niewątpliwie rzutują na stan zdrowia osoby najbliższej. Odnosząc się natomiast do małoletnich wnuków J. B. (2), tj. M. B. (2) i J. B. (1) zdaniem Sądu również i w tym przypadku nie może być mowy o szczególnej więzi emocjonalnej, która mogłaby podlegać ochronie w oparciu o wymienione wcześniej przepisy. Przede wszystkim, M. B. (2) i J. B. (1) w chwili śmierci J. B. (2) mieli odpowiednio 5 lat i niespełna rok. W ocenie Sądu już chociażby z tego względu nie mogła się pomiędzy nimi, a zmarłym wykształcić taka relacja. Co więcej, nie sposób uznać, aby więź z dziadkiem była dla małoletnich powodów dobrem osobistym podlegającym ochronie w oparciu o wymienione przepisy, w sytuacji, gdy wychowują się oni w pełnej rodzinie, mają oboje rodziców. W takiej sytuacji to rodzice J. i M. B. (2) są zdaniem Sądu dla małoletnich powodów osobami najbliższymi, a łączące ich więzy podlegają szczególnej ochronie.

W wyroku z 6 lutego 2015r., sygn. akt II CSK 334/14 Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż podstawową funkcją zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest funkcja kompensacyjna, a zadośćuczynienie mające wynagrodzić doznaną krzywdę powinno uwzględniać wszystkie jej aspekty w odniesieniu indywidualnie do konkretnego poszkodowanego. Świadczenie to nie może mieć znaczenia tylko symbolicznego, ale nie będąc odszkodowaniem, ma mieć odczuwalną wartość majątkową. Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekompensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby.

W stanie faktycznym sprawy powodowie M. B. (1), T. B., A. K. (1), M. O. i J. S. w wypadku z dnia 15 lipca 2004r. stracili odpowiednio męża i ojca. Na skutek jego śmierci uległa zerwaniu więź łącząca rodzinę. Jak wynika z zeznań powodów byli on emocjonalnie związani z J. B. (2). Jak wskazano powyżej M. B. (1) i J. B. (2) tworzyli przez 40 lat zgodne małżeństwo, wychowali czworo dzieci, dla których zmarły był wzorem i oparciem. T. B. korzystał z jego doświadczenia i rad. Dorosłe córki A. K. (1), M. O. i J. S. pomimo odrębnego zamieszkiwania pozostawały z ojcem w dobrych kontaktach i regularnie go odwiedzały. Rodzina spotykała się w szczególności przy okazji świąt i uroczystości rodzinnych. Niewątpliwie nagła śmierć męża i ojca musiała wywołać u tych powodów cierpienie psychiczne. W tym stanie rzeczy jak wskazano powyżej Sąd uznał co do zasady roszczenia powodów M. B. (1), T. B., A. K. (1), M. O. i J. S.. W ocenie Sądu roszczenia wymienionych powodów zgłoszone w pozwie były jednakże wygórowane, przede wszystkim z uwagi na znaczny okres czasu jaki minął od chwili śmierci J. B. (2), ale również dlatego, że powodowie M. B. (1), T. B., A. K. (1), M. O. i J. S. dysponowali na tyle silnymi mechanizmami obronnymi, że nie doznali trwałego bądź długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w aspekcie psychologicznym. W stanie faktycznym sprawy należy mieć również na względzie, iż w dacie śmierci J. B. (2) wymienieni powodowie byli osobami dorosłymi, o ustabilizowanej sytuacji rodzinnej. M. B. (1) zamieszkiwała nie tylko z mężem, ale również z synem i jego rodziną w których znalazła oparcie, pozostali powodowie, tj. T. B., A. K. (1), M. O. i J. S. pozostawali w związkach małżeńskich i mieli własne rodziny.

M. B. (1) przez 40 lat tworzyła z J. B. (2) zgodne małżeństwo. Zamieszkiwała z nim, zaś po jego śmierci musiała leczyć się na depresję, zażywała lekarstwa przeciwdepresyjne wydawane na receptę. Zdaniem Sądu jej krzywda, zwłaszcza wyrażająca się w stracie partnera życiowego, była największa, co uzasadniało zgłoszenie przez tą powódkę najwyższego roszczenia. T. B. zamieszkiwał ze zmarłym. J. B. (2) pomagał mu w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. J. S. w chwili śmierci ojca była w ciąży, o której nie zdażyła go poinformować. Od momentu śmierci J. B. (2) jej ciąża była zagrożona i musiała udać się na zwolnienie lekarskie. W tym stanie rzeczy Sąd doszedł do przekonania, iż adekwatnym dla wymienionych powodów będzie zadośćuczynienie w wysokości 60 % żądanych przez nich sum. Mając powyższe na względzie Sąd zasądził na rzecz M. B. (1) kwotę 43.241,59 zł stanowiącą 60% z 72.069,32 zł, na którą złożyło się

zadośćuczynienie i skapitalizowane odsetki, natomiast na rzecz T. B. i J. S. po kwoty 30.886,85 zł stanowiącą 60% z 51.478,08 zł, na którą złożyło się zadośćuczynienie i skapitalizowane odsetki. Powódki A. K. (1) i M. O. w chwili śmierci ojca zamieszkiwały poza domem rodzinnym, miały już własne rodziny. Śmierć J. B. (2) nie wywołała u nich tak znacznej krzywdy, jak u wymienionych wcześniej M. B. (1) i T. B., którzy zamieszkiwali ze zmarłym oraz oglądali jego zwłoki bezpośrednio po śmierci, czy też J. S., która była w tym czasie w ciąży. W tej sytuacji Sąd uznał, iż adekwatnym dla wymienionych powódek będzie zadośćuczynienie w wysokości 50% dochodzonych przez nie pozwem kwot. W tym stanie rzeczy Sąd zasądził od pozwanego na rzecz tych powódek kwoty po 25.739,04 zł stanowiącą 50% z 51.478,08 zł, na którą złożyło się zadośćuczynienie i skapitalizowane odsetki. Zdaniem Sądu zasądzone na rzecz powodów M. B. (1), T. B., A. K. (1), M. O. i J. S. kwoty są sumami odpowiednimi, które kompensują doznaną krzywdę, nie stanowią kwot symbolicznych ani rażąco niskich bądź rażąco wysokich. Uwzględniają charakter naruszonego dobra, trwałość i uciążliwość skutków powstałego naruszenia.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 455 k.c. zw. z art. 481 k.c. od dnia 20 maja 2014r. (data nadania pozwu w placówce pocztowej) do dnia zapłaty, uwzględniając fakt przedprocesowego wezwania do zapłaty oraz skapitalizowania odsetek od dnia 25 lutego 2014r. do dnia 18 maja 2014r. Orzekając w przedmiocie odsetek za opóźnienie Sąd miał na względzie stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 5 marca 2015r., sygn. akt I ACa 801/14, zgodnie z którym wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, a deklaratoryjny, stąd też dłużnik popada w opóźnienie nie spełniając świadczenia mimo wezwania.

Roszczenia powodów M. B. (1), T. B., A. K. (1), M. O. i J. S. ponad wymienione powyżej kwoty oraz roszczenia powódki D. B. i małoletnich powodów M. B. (2) i J. B. (1) zostały z opisanych wcześniej względów oddalone. Oddalone zostało również żądanie powodów zapłaty odsetek za opóźnienie za dzień 19 maja 2014r., albowiem jego uwzględnienie prowadziłoby do naruszenia zakazu anatocyzmu (pозew został nadany 20 maja 2014r.).

O kosztach postępowania orzeczono w przypadku powodów M. B. (1), T. B., A. K. (1), M. O. i J. S. na podstawie art. 100 k.p.c. stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu. M. B. (1), T. B. i J. S. wygrali proces w 60%. Na poniesione przez nich koszty złożyło się wynagrodzenie adwokata w wysokości 3.600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Koszty pozwanego były identyczne. Tym samym pozwany jest zobowiązany do zwrotu każdemu z tych powodów po 2.170,20 zł, natomiast powodowie winni zwrócić pozwanemu kwoty po 1.446,80 zł. Różnica tych sum to 723,40 zł, które to kwoty zostały zasądzone od pozwanego na rzecz powodów M. B. (1), T. B. i J. S. tytułem zwrotu kosztów procesu. A. K. (1) i M. O. wygrały proces w 50%. Na koszty procesu w przypadku każdej z powódek złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 3.600 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i opłaty od pozwu w wysokości 2.574 zł (k. 197, 198). Tym samym każda z powódek poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 6.191 zł. Pozwany natomiast poniósł koszty w kwotach po 3.617 zł, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika i opłata skarbową. W konsekwencji pozwany winien zwrócić każdej z powódek po 3.095,50 zł, natomiast powódki winny zwrócić pozwanemu po 1.808,50 zł. Różnica tych kwot to 1.287 zł, które to sumy zostały zasądzone od pozwanego na rzecz powódek A. K. (1) i M. O. tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W ocenie Sądu nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek pełnomocnika powodów o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej stawce minimalnej. W ocenie Sądu sprawa niniejsza nie miała złożonego charakteru. W sprawie odbyła się jedna rozprawa, na której obecny był substytut pełnomocnika sporządzającego pozew. Całokształt tych okoliczności prowadzi do wniosku, iż nie są spełnione przesłanki do przyznania wyższego wynagrodzenia.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd postanowił nie obciążać małoletnich powodów M. i J. B. (1) obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanego pomimo, iż przegrali proces w całości. Sąd miał tu na względzie w szczególności wiek powodów oraz fakt, iż nie powinni oni ponosić negatywnych konsekwencji działań swoich przedstawicieli ustawowych, którzy w ich imieniu wysunęli przeciwko pozwanemu bezpodstawne roszczenia.

W oparciu o treść art. 98 § 1 k.p.c. Sąd zasądził od powódki D. B. na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Powódka przegrała proces w całości, w związku z czym winna zwrócić pozwanemu poniesione

koszty, na które złożyło się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika reprezentującego pozwanego w kwocie 2.400 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Na podstawie art. 113 ust. 1 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zasądzone od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Inowrocławiu kwoty: 2.162,40 zł oraz dwie kwoty po 1.544,40 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których zostali zwolnieni powodowie odpowiednio: M. B. (1), T. B. i J. S.. W oparciu natomiast o art. 113 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał, pobrać z zasądzonych na rzecz M. B. (1) roszczenia kwotę 1.441,60 zł oraz z roszczeń zasądzonych na rzecz T. B. i J. S. kwoty po 1.029,60 zł, tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, od których powodowie byli zwolnieni.

SSR Andrzej Szarzyński

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron
2. Przedłożyć z wpływem apelacji lub za 14 dni.

I., dnia 4 stycznia 2016 roku

SSR Andrzej Szarzyński